

ABONAMENTUL.

Pentru monarhie:

Pe an 18 cor. 1/2 an
9 cor. 1/4 4.50 fil.

□ □

Pentru străinătate:

Pe un an 24 coroane
1/2 an 12 cor. 1/4 an
6 coroane.

Unitatea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 14 fil., a doua
oară 12 fil., a treia
oară 10 fil.

□ □

Tot ce privește foaia
să se adreseze la: Re-
dacțiunea și admini-
strațiunea „Unității”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Marța, Joia și Sâmbăta.

Jertfa noastră pentru țară.

— Adunarea datelor privitoare la războiu. —

Nu ne putem da, îndeajuns, seama despre importanța zilelor istorice, prin cari trecem. Suntem în vârtejul cumplit al războiului și abia când acesta se va fi sfârșit cu totul, vom putea să măsurăm, fără preocupare, epocalele evenimente ce s'au desfășurat.

Dar nu e permis să ne închidem ochii cu totul și să nu ne luăm și noi, cei rămași acasă, partea noastră de muncă. Nu e vorbă numai de ajutorarea familiilor celor plecați în războiu și de îngrijirea celor răniți — despre cari lucruri s'a scris, în repetite rânduri, în coloanele acestei foi.

E vorbă de *fixarea unor momente istorice*, la care suntem datori să contribuim fiecare după putință.

Preoții noștri își vor procura câte o condică, în care vor însemna, ca martori oculari, evenimentele ce s'ar desfășura în parohia lor, căci știm, că și până acum, multe din parohiile noastre au ajuns amestecate în toiu războiului, servind chiar de teren al acestuia.

Vor alcătui — fiecare în parohia sa — *registru* complet al celor plecați pe câmpul de luptă: notând pe ceice au căzut, ori s'au rentors mutilați acasă.

Și — conform unei adrese a dlui ministru al Cultelor — vor păstra toate actele și scriptele, în legătură cu războiul.

Importanța acestor cronici și documente *adunate la fața locului* nu se poate apretia în deajuns. Notițele scrise de martorii oculari ai evenimentelor au valoarea *documentară* și vor apăsa foarte greu în cumpăna istoriei, întru stabilirea adevărului.

În afară de aceasta, importanța lor crește îndoit, când ne gândim, că ele vor alcătui cel mai prețios tezaur al nostru, *cea mai eclatantă mărturie a jertfei noastre pentru țară*. După războiu, se vor aduna la un loc toate aceste registre, se vor aranja după un sistem, și fiecare din noi va putea să cetească numele *tuturor vitejilor noștri*, cari vor fi pomeniți în marea carte a istoriei.

Vom lăsa urmașilor noștri, ca o carte sfântă acele pagini, pline cu nume de eroi — și având cea mai eclatantă dovadă a abnegării și a sângelui românesc vărsat pentru tron — nădăjduim să le lăsăm și un viitor neasămănat mai fericit.

Căci sângele eroilor nu poate curge niciodată înzădar; și urmașii sunt datori a perpetua, cu toată pietatea, pomenirea vitejilor, ce au avut.

Papa pentru prizonieri. Din Roma se comunică, că papa Benedict al XV-lea prin un decret al congregației afacerilor extraordinare adresat episcopilor, dispune, ca prizonierii de războiu, cari se află în singuraticile dieceze, să fie îngrijiți atât în celea spirituale, cât și în celea materiale, și să desvolte o neobosită activitate în direcția ca familia prizonierilor să aștepte cât mai curând despre soarta lor.

Organul Vaticanului „Osservatore Romano” publică decretul de mai sus al pontifului:

Papa, care simte viu durerea numeroșilor prizonieri de războiu și a familiilor acestora, cari n'au cunoștință despre aceștia, vrând să ușureze soarta prizonierilor și să aline durerea familiilor, având deplină încredere, că episcopii vor îndeplini punctuos prin preoți dispozițiile lui, iar de altă parte că guvernele civile vor sprijini din resputeri pe preoți în această muncă de îndurare — a dispus următoarele:

Episcopii din acele dieceze în cari se află internați prizonieri, să designeze fără amânare vreun preot, care cunoaște limba prizonierilor, cari să lucreze cu toată stăruința pentru binele spiritual și material al acelor, năzuindu-se ca în orice mod să le

ușureze viața, să-i ajute. Preoții respectivi să se intereseze mai ales, că prizonierii încredințați grijei lor au dat de știre familiei, că unde se află, și dacă aceasta n'au făcut-o să scrie el în numele lui și să aibă grijă ca aceste scrisori să ajungă la locul destinațiunii.

Declarațiile șefului de stat major. Ziarul „Az Est” comunică următoarele declarații importante ale bar. Conrad de Hötendorf făcute unui ziarist italian: — Teatrul principal de luptă e acum Polonia și Galiția. Aici va avea loc și lupta decisivă. Războiul din Sârbia e o acțiune numai secundară, a cărei rezolvare deasemenea se decide la nord. Ziarele italiene m'au acuzat, că duc o politică militară ostilă Italiei, dar aceasta nu-i adevărat. Eu, ca șef de stat major, mi-am împlinit numai datorința atunci, când m'am îngrijit de fortificarea tuturor granițelor monarhiei. Am deplină încredere în armată, care a dovedit, că la noi nu există diferență de naționalități, când răsună glasul de chemare al domnitorului.

Judecătoria statarială în Brașov. Citim în „Gazeta Trans.”:

Comandantul militar de Sibiu, a cărui sferă de competență se extinde asupra teritoriului întregului Corp XII de armată, având în vedere delictele de dezertori de pe la periferiile districtului a ordonat introducerea judecătoriai sumare (statariale).

După publicarea acestui ordin, publicare, care a avut loc ieri și în Brașov, celce se va face vinovat de delictul dezertării va fi pedepsit la moarte prin glonț. Ordinul telegrafic al comandantului districtului militar de Sibiu a sosit în Brașov azi înainte de amiază.

Moștenitorul de tron în Bucovina. Moștenitorul tronului, arhiducele Carl Franz Josef, a făcut o vizită de trei zile în Bucovina. Arhiducele a fost salutat cu în sufletire și entuziasm de populația din localitățile prin cari a trecut. Populația din Câmpu-Lung a organizat o retragere cu torțe.

La sosirea arhiducelui în Vatra Dornei, a fost salutat de primarul român, țăranul Forfotă, în fruntea tuturor reprezentanților comunelor din sudul Bucovinei. Primarul a ținut un discurs, asigurând pe arhiducele de credința nestrămutată față de dinastie.

Populația românească — a zis oratorul — a primit cu bucurie și recunoștință hotărîrea moștenitorului tronului de a face greaua și marea călătorie în Bucovina. Invazia ini-

mică în Bucovina a făcut multe pagube și a adus multă mișerie populației. Aceasta din urmă a rămas credincioasă pământului, pe care s'a născut, patriei și dinastiei glorioase și așteaptă cu încredere ajutorul neîntârziat și liberarea de inamic.

La sfârșitul discursului său, primarul și-a exprimat dorința ca Austria să iasă victorioasă pentru a libera țara de dușmani.

Arhiducele moștenitor a răspuns în limba românească, mulțumind pentru primirea călduroasă ce i-s'a făcut. Apoi arhiducele a convorbit îndelung cu cetățenii prezenți.

În „Kurhaus“ a avut loc o reprezentație. Au participat toate autoritățile bucovinene aflătoare acum în Vatra-Dornei, precum și diferite asociații. Arhiducele a discutat cu prietinie cu cei de față.

Interesantă a fost convorbirea cu ajutorul de primar din Cernăuți, Dr. Popovici. Acesta a expus arhiducelui situația din Cernăuți în timpul invaziei ruse.

Arhiducele a declarat, că a căpătat o impresie excelentă și neuitată dela poporul român din Bucovina, și și-a exprimat admirația pentru frumusețea și inteligența românului, precum și mulțămirea pentru primirea călduroasă pe care i-a făcut-o pretutindeni populația românească.

Arhiducele și-a manifestat și via-i satisfacție și bucurie față de patriotismul mare al românilor.

D. Dr. Popovici a răspuns, că declarația moștenitorului asupra patriotismului românilor, îl bucură nespuse de mult și a cerut voie să comunice această declarație și poporului român.

Demonstrațiile mulțimii, care a venit în masă din toate părțile este cu atât mai demnă de remarcat cu cât sosirea arhiducelui n'a fost anunțată dinainte.

În Rădăuți primirea ce s'a făcut arhiducelui moștenitor a fost atât de călduroasă încât arhiducele a fost mișcat până la lacrimi.

Intrevederea dela Malmö. În 19 Decembrie s'a terminat schimbul de vederi ai celor trei regi din peninsula scandinavă, asupra situației create acestor trei țări prin războiul mondial. Despre cursul și rezultatul confăturilor, s'a dat următorul comunicat:

Intrevederea a fost deschisă Vineri în 18 Decembrie prin discursul regelui Gustav. Regele a relevat voința unanimă a țărilor dela Nord de a fi neutre, arătând că este de dorită munca comună continuă a acestor țări spre apărarea intereselor lor comune. Printr'un viu simțământ de răspundere față de contemporani și de posteritate, de a nu neglija nimic din ce ar putea contribui la folosul comun, acelor trei popoare, regele a invitat pe suveranii Danemarcei și Norvegiei la deliberare. Regii Haaken și Cristian au răspuns exprimând o vie bucurie precum și speranța, că întrevederea va avea bune și binecuvântate urmări pentru câte trele popoare.

Intrevederea a luat sfârșit la 19 Decembrie după amiază. Negocierile regilor și ministrilor de externe nu numai că au consolidat mai mult bunele raporturi ce există între cele trei țări ale Nordului, dar și un acord a fost statornicit în chestiunile speciale supuse luării în vedere dintr'o parte ori din alta.

În cele din urmă s'a căzut de acord de a se continua munca comună începută în mod atât de fericit și în acest scop de a se face noi întrevederi ale reprezentanților guvernelor ori de câte ori situațiunea va cere.

A încetat „Foaia școlastică“.

Valorosul organ al reuniunii învățătorilor noștri „și-a suspendat apariția pe timp nedeterminat“ dupăcum citim în articolul de încheiere al comitetului redacțional din 15 Decembrie 1914. Regretăm dispariția „Foi școlastice, care mai ales în timpul din urmă, a devenit organ de inițiativă, luând o direcție bineapreciată în toate chestiile învățământului nostru primar. Am văzut grupați în jurul acestei reviste bărbați, cari merită toată recunoștința posterității între cari nu un nume s'a distins și dintre învățătorii dela sate.

E trist de bunăseama, că o corporație atât de număroasă, cum e învățătoria noastră nu a dezvoltat o râvnă mai deosebită întru salvarea organului propriu, care atâtea servicii a făcut învățătorilor și avea să le facă și altele mai mari pe viitor. Trebuie să ne rușinăm de marea nepăsare, ce o au arătat în tot timpul existenței și tocmai învățătorii — onoare excepțiilor. — Rațiunile „Foi școlastice“ formau la adunarea generală întotdeauna punctul negru, de care de multe ori din considerații bineînțelese nici act nu puteau lua. Toate mijloacele de salvare au rămas zădărnice, semu, că nici o corporație înțelegătoare de rostul grupării forțelor și valorilor nu este pe deplin entuziasmată de interesele sale și a școlii române.

Ne mângâiem deocamdată cu cele ce spune comitetul redacției la căleaiul articolului:

„Foaia școlastică“ își va curma apariția pe timp nedeterminat, pentru că azi așa-s împrejurările, cari dacă se vor schimba, și vechiul entuziasm va reînvia, nădăjdum să-și continue apariția. Aceasta cu atât mai vădit, căci „Foaia“ trebuie să derive din însăși

F O I T A .

Gânduri răslețe!

(Continuare și fine).

Doamnelor și domnilor. Veți fi constatat și DVoastră, că la munte precipitațiunile atmosferice sunt mai dese, că temperatura aerului e spusă la fluctuații foarte mari și rapizi, că extremitățile se ating: seceta prea mare cu ploii prea abondente, că verile pe acolo sunt mai scurte, că iarna acoperă solul cu o pătură din cale afară groasă de zăpadă, că zilele sunt mai lungi și mai luminoase, iar nopțile mai scurte și mai reci, ș. c. l. Ei bine! În butul acestora, seau mai bine tocmai pentru asta Dumnezeu s'a îngrijit, ca plăpânde florile să fie pe deplin pregătite pentru orice eventualitate. Veți fi observat, că organele lor de sub pământ, rădăcinile, rizomele, sunt dezvoltate mai tare, prin ce pot exploata mai bine căldura solului, pot să crească mai repede în intervalul relativ scurt al duratei vegetației lor, și posedă în același timp un scut, o pavază contra secetei și năvalei vânturilor. Veți fi văzut iarăși, că părțile ce iasă din pământ, cotorul și rămurelele, au o statură mai joasă, mai îndesată. Această calitate le apără mai bine de apăsarea păturilor groase de zăpadă, le

apără contra vântoaselor, iar de altă parte, prin o alipire mai tare a trupului lor de sânul pământului, face să poată utiliza mai bine căldura și umezala solului, cu un cuvânt să-și poată menține vitalitatea ca miticul Anteu puterile. Vă veți fi mirat apoi iarăși, examinând construcția și țesătura frunzelor florilor de munte. Au de regulă o piele, epidermă, mai groasă, o suprafață mai mică sau sunt foarte păroase. Toate acestea nu sunt decât mijloc de apărare contra secetei; servă la reținerea mai îndelungată a umezelii în țesăturile trupurilor lor. Am zis apoi mai sus, că durata vegetației lor e scurtă. De aceea vedeți cum multe flori au frunze pururea verzi, și că cele mai multe sunt plante bienale, multianale, sau perenale; vedeți cum încolțesc de timpuriu, înfloresc curând, adesea în zăpada, ce se topește și că au timp de coacere, de maturitate mai scurt. În genere apoi veți constata iarăși, că toate floricelele acestea sunt mai trenate, mai rezistente, mai tenaci, încolțesc și la temperatură mai scăzută, suportă bine răceala și seceta, au putere de asimilație mai mare și transpiră mai intensiv¹⁾. Și dupăce am amintit toate lucrurile acestea, nu-i așa domnilor mei, că va trebui să constatați orice om nepreocupat, că aci stăpânește ordine și rânduială minunată, derivate dela o *Minte* ce coordonează toate până la

cele mai mici amănunte, ca cel mai bun și neobosit părinte, care-și crește familia cu conștiințiozitate și-i acopere toate lipsurile?.....

Dar permiteți-mi, — e timpul suprem — să vă prezint câteva exemplare de onoare din grătioasele cetățene a împărăției Florei. Sper, că nu veți fi reci și nepăsători văzând frumusețea lor castă, îngerească.

Am onoare deci să Vă recomand în primul loc *iperigea* de piatră (gypsofila petrea.) O găsiți printre masivele și conglomeratele calcareoase, dela 1600 m. în sus. Priviți-o cât e de frumoasă, cu florile strâns adunate în câte un mănunchiu minunat, cât involuntar te cugeți la căpșorul unui finger bălăiu de a lui Rafael, cu petalele mărunte și albe, cu caliciul de-o culoare palidă verde sau violetă și cu așa de finele stamine provăzute cu mici antere, adânc înfiptă prin rădăcina lemnoasă în trupul stânței ocrotitoare. Nu-i așa, că e vrednică de cinste deosebită? Să n'o dați uitării!..

Dar iată colea se imbulzește înainte un cuconăș mândru — faceți-i loc — vă face o ploconeală reverențioasă și Vi-se recomandă sub numele de *clopoțel* carpatic (campanula carpatică). Ce mândru e în haina lui verde închisă, cu floarea, cununa capului său, în chip de clopoțel larg la gură, deo culoare albastră — violetă închisă, parcă ar face concurență înălțimilor azurii Vă asigur, că dânsul își ocupă cu

¹⁾ Dr. Karl Ungar, op. c. pag. 10, 11.

conștiința demnității noastre ca dascăli, ca factori necesari de cultură pentru întreg neamul românesc, și apoi e lucru de sine înțeles, că *Reuniunea noastră*, ca atare fără un organ al său nu poate dăinui.

Războiul european.

Se întorc trupele din Sârbia.

În unele ziare din străinătate au fost publicate știri imposibile despre evenimentele din urmă din Sârbia. Presa antantei prezintă aceste evenimente ca cât mai mari să se arete pierderile armatei noastre balcanice și lansează adevărate minciuni despre numărul soldaților și tunurilor ce le-am fi pierdut.

Cât de exagerate sunt aceste știri o văd mai bine aceia, cari se găesc dealungul Savei și a Dunării, unde zilnic șosesc din Sârbia îndărăpt părți din armata noastră balcanică. Unele părți ale trupelor retregându-se pe diferite căi, au rămas mai îndărăpt.

În glodul mare foarte natural ca trăsurile cu muniție și proviant au putut înainta foarte încet. În multe locuri ariergardele noastre au avut lupte cu sârbii, împiedecându-i ca să nu ne turbure retragerea. Aceste trupe, cari au ținut luptele din urmă au sosit numai acum și acela care va arunca o privire peste trupele noastre readunate, peste numărul tunurilor și a tră-

surilor trenului nostru va constată, că o parte considerabilă a armatei noastre s'a întors neatinsă îndărăpt, iar cea mai mare parte dintre tunurile noastre și celalalt material de războiu e în posesiunea noastră într'o stare deplin utilizabile.

Aceste trupe acum se grupează din nou și Sârbia ve experia în curând că retragerea noastră, — deși cu pierderi, ceeace nu s'a putut evita — nu a slăbit puterea de ofenzivă a armatei noastre.

Luptele din nord.

Budapesta, 22 Decembrie.

În Carpați în apropiere de Megyerincz, spre sud dela aceasta în regiunea râurilor Nagyág, Latorca și Ung decurg noii lupte.

În Galiția rușii au trecut ieri din nou în ofenzivă, fără de a avea însă rezultat; au suferit grave pierderi mai ales la cursul inferior al râului Dunaieț. Pe malul râului Nida, în teritorul din sud dela Nomaschow s'au desvoltat lupte mai mici.

Pe terenul din fața fortăreței Przemysl luptele continuă.

În Maramurăș nu e pericol.

Trupele noastre, cari au fost comandate ca să rețină pe rușii cari au intrat în Maramurăș, au trecut în ofenzivă. La sârbătoarea sf. Niculae, trupele noastre au deschis un foc vio-

lent asupra trupelor rusești, cari erau silite să rămână în apărare, având de scop să-și poată asigura o retragere în ordine. Populația de aici duce lipsa de alimente și autoritățile împart bucate și bani pentru alinarea mizeriei.

Luptele din vest.

Berlin, 22 Decembrie.

La Nieuport și în regiunea Ypern e liniște generală. Oștirea engleză întărită prin trupele franceze teritoriale, ieri și azi au făcut atacuri desperate, ca să-și recâștige pozițiile pierdute la 20 Decembrie, de lângă St. Hubert și Gistenchy, dar atacurile au fost respinse din partea noastră. În regiunea Richobourg le-a succes a câștiga pozițiile lor vechi.

Asalturile franceze îndreptate ieri împotriva noastră în ținutul Albert, spre nord-ost dela Compiègne, lângă Souln și Perthes, a succes a le respinge cauzându-le pierderi grave.

În partea vestică din Argonnes, am ocupat câteva tranșee. Spre ost dela Argonnes, spre nord-vest dela Verdun și spre nord, atacurile franceze le-am respins cu ușurință, în care timp au suferit pierderile cele mai grave.

În Prusia ostică și vestică, situația nu s'a chimbato.

În Polonia trupele noastre se luptă cu violență pentru posesiunea unor secții dintre Bsura și Rațoca. În mai

cinste locul. De câte ori nu se oprește turistul înaintea vre-unui părete de stâncă, acoperit cu mușchiu, ce se înalță din un părrău năvalnic, din crepăturile căreia atârână grațios acest prințisor și nu să pune să asculte cu priviri perdute în zare dangătul său argintiu, armonios, ce răsună încet, ca o șoaptă tainică? Haina-i mătăsoasă de un verde adânc se întrece cu coloarea adâncă albastră a corolei sale rourate de spuma părăului sălbatic... Ear 'dacă se întâmpia să fie pe acolo și mica moeringie, și voinicul frânge piatră și ciocul paserii (geranium lucidum) și jur împrejur cadrul brazilor, ce se cațără de păreții stâncei, vă asigur, că nu veți dori să vă despărțiți cu una cu două de colțul acela vrăjit...

Dar vino încoace și tu frumoasă *ghințură* (gentiana phlogifolia), care iubești de asemenea culmile sibastre. Nu fi așa de sfioasă. Arată-ți comoara de frumuseți și acestui auditor select. Ce frumoasă-ți e cununa capului, floarea cuneiformă, de un albastru adânc, cu stamini galbini alburii! Cum nu ne înveți, tu mică floare, ce-ți întinzi brațele dealungul pământului și apoi numai le înalți spre cer, că numai prin umilință, prin recunoașterea sinceră, că numai dela *Dumnezeu* avem totul, dela noi nimica, putem să ne încumetăm, să câștigăm culmile raiului... Și iată, că vin și pășesc în fața voastră, popălnicul, Oreada pudică a munților, lănarica sau floarea reginei, mândră

stea, vulturicul, pe care l-a nemurit în fața voastră venerabilul bătrân Porcius, garoafa, grațioasă fică a stâncilor (dianthus spiculifolius) albă ca spuma și cu parfum ceresc, garoafa cu brău de Cosinzeană, (Dianthus callizonus), care mândră și infumurată, trăiește retrasă pe culmile „Pietrii Craiului“, și altele în șir nesfârșit... o mulțime imenză, și cer să vi-le prezint și pe ele. Au devenit cam îndrăznețe de buna primire ce a-ți acordat tovarășelor lor de mai înainte și cer și ele permisiune să vă arete splendorile comorilor cu cari le-a înzestrat Dumnezeu. Să le împlinim cererea? Cred că e mai consult să le-o negăm de astădată. Sosi-va vremea și pentru ele.

* * *

Iubiților mei domni! Dacă a-și sta să vă înșir, cum am zis, și pe celealalte flori multe n'ași mai isprăvi până-i lumea, și nu încape îndoială, că și până acuma v'am molestat prea deajuns. Mai bine va fi, dacă veți merge înșivă la fața locului la munte și vă veți desfăta în comorile frumuseților, a căror fracțiune minimă v'am prezentat-o acuma. Plăceri mai cûrate, nu veți gusta nicăiri. Ce-i drept, după laudele ce le-am premis despre Flora ardeleană, v'ați fi putut aștepta și la mai mult. Dar să vă fac o mărturisire sinceră: sunt și eu ostenit de munca zilei, și e just să mă cruțați. Și?! Și mai apoi — dar aceasta v'o spun numai la

ureche — s'ar supăra pe mine botaniștii dacă le-ași usurpa ... domnia...

* * *

Însă ce mi-a și fost gândul, care m'a muncit când m'am apucat de conferență? A fost, iubiților mei domni, gândul, să vă prezint, dacă s'ar putea într'un tablou unitar, frumusețile naturii ardelene. Cred dară, că acuma la sfârșitul conferenței pot spune, că scopul mi-l-am ajuns baremi în parte. Ceeace lipsește din expunere, veți binevoi să întregiți înșivă și să completați, iertându-mi eventualele greșeli. Om sunt și eu!

Iar tu prietino, care te-ai ascuns la începutul conferenței în cutare colț al sălii, și stai acuma pierdut în mijlocul mulțimii ascultătorilor, cred, că te-ai vindecat deplin de boala ta și că de aci încolo vei iubi Ardealul tău peste care Dumnezeu, Stăpânul *bun și înțelept* a binevoit a risipi din belșug comoara darurilor Sale, și vei iubi, repet, mai tare. Ție-ți zic deci: Uită trecutul puțin glorios, și apucăte de făurirea unui viitor frumos, în care iubirea de țară să ocupe locul întâiu. Asa să fie!

Dr. Alex. Nicolescu.

multe locuri am forțat trecerea peste secțiuni. Pe malul drept al râului Pilica trupele aliate se luptă încă.

Regretăm, că ordinul generalului Joffre, din 17 Dec. 1914 și publicat ieri, numai după comunicarea lui am putut constata, că ordinul a fost terminat cu următorul adaus: ordinul de războiu trebuie comunicat în astă seară tuturor trupelor și trebuie să se împiedece apariția lui în presa.

*

Din Köln se anunță, că aviatorul de marină Prondzynski, a sburat spre Dover, și a aruncat mai multe bombe. Așa se crede, că o bombă a căzut asupra gării. Aviatorul s'a re'tors peste o oră.

Războiul Turciei.

Constantinopol, 23 Decembrie.

Pe frontul din Caucaz, trupele noastre înaintează spre Arhi; la treizeci km. în direcție ostică dela Köpriköj, trupele noastre au dat noaptea asupra rușilor, cari au luat-o la fugă lăsând în urma lor o mulțime de răniți și morți.

Trupele din Indii, comandate pentru ocuparea Egiptului, desertează în număr mare și trec la noi deplin echipate.

Un submarin francez scufundat în marea Adriatică.

(Oficial). Submarinul Curie — făcând să fi atacat, a fost bombardat și inundat de bateriile noastre dela auri și de vasele de pază. Comandantul și 26 oameni au fost salvați și și. Lipsec numai doi ofițeri.

Escadra noastră submarină nrul al cărei comandant e Lerch Egon, l. c. pe calea dela Otranto a atacat o escadră franceză compusă din 16 vase mari, lansând două torpiloare asupra vasului cu steagul, care a și fost vulnerat. În urma confuziei ce s'a iscat în escadra franceză, și din cauza negurii dese, escadra noastră submarină, n'a putut afla despre soarta respectivei năi.

Premiile „Academiei Române“.

În sesiunea viitoare a „Academiei române“ se vor decerne câteva dintre cele mai însemnate premii ale secțiunilor literare, istorice și științifice.

Terminul de prezentare a lucrărilor expirând la sfârșitul acestei luni, dăm mai jos câteva lămuriri cu privire la punctul de vedere din care se vor judeca cărțile și manuscrisurile prezentate.

Premiul cel mai de seamă al academiei va fi premiul secțiunii istorice „Alexandru Ioan Cuza“, de 20 mii lei, care se va da celei mai bune lucrări scrise în limba română despre „Istoria românilor dela Aurelian până la fundarea principatelor“.

Lucrarea va trebui să fie întemeiată pe un studiu amănunțit și conștiincios al izvoarelor antice și medievale: autori, inscripțiuni, documente și orice rămășițe, cari ar putea să contribuie la lămurirea acestei chestiuni atât de discutată, și atât de susceptibilă la controverse. Fiind cunoscută teoria lui Roesler și a altor filologi sași și unguri, despre lipsa de continuitate a elementului românesc în Dacia până la fundarea principatelor. Academia română a dat o atenție deosebită acestei probleme istorice de un interes așa de național. Lucrarea va trebui prezentată în manuscris.

Secțiunea literară va avea de judecat apoi care dintre cărțile, de orice natură, publicate în anul 1914 este cea mai meritorie, — pentru a i-se decerne premiul de patru mii de lei, care poartă numele donatorului: Herescu-Năsturel. Tot între premiile secției literare este premiul Eliade Rădulescu de cinci mii de lei pentru o scriere de literatură sau filologie, ce se va găsi mai meritorie printre cele ce s'au tipărit în anul 1914; — și premiul Adamachi tot de cinci mii de lei, care este însă divizibil, și care se va da diferitelor scrieri tipărite dela 1912 până azi.

Secțiunea literară va mai decerne și alte două premii cu subiecte date și anume: Premiul Năsturel de cinci mii de lei pentru cea mai bună scriere despre „sufixele de formarea cuvintelor în limba română“ și Neuschotz de două mii de lei pentru cea mai bună lucrare despre „industriile casnice țărănești ale Românilor, cari s'ar putea perfecționa“.

Premiile secțiunii istorice sunt: Premiul Demostene Constantinidis de patru mii de lei, pentru orice scriere istorică și marele premiu general Ion Carp și Maria Carp de șapte mii de lei oferit celei mai bune lucrări scrise în românește despre „Istoria culturii românești dela 1821 până în zilele noastre“.

În sfârșit premiile secțiunii științifice, în număr două, se vor decerne la două lucrări, judecate ca cele mai meritorii dintre cele prezentate în manuscris Academiei, și dintre care prima va trata despre „Studiul chimic al lignitelor indigene și aplicarea lor în industrie, — chestiune foarte interesantă întru cât privește posibilitatea de a întrebuița în fabrici cărbuni extrași în țară, — iar a doua va trata despre „politica agrară a României și înrăurirea ce ea a avut asupra stării economice și sociale a populației rurale“, Primul premiu este de cinci mii de lei, — premiul Adamachi — și este divizibil, iar al doilea, — premiul Lazar, tot de cinci mii de lei.

În total, Academia română va decerne zece premii în valoare de 62 mii lei, — pentru lucrări publicate sau prezentate la cancelaria Academiei în cursul anului 1914, — și hotărârea asupra meritului lor se va da în sesiunea viitoare, la primăvară,

Diverse.

Revizuirea prețurilor maxime. Din cercurile competente austriace s'a lansat știrea, că nu peste mult vor avea loc noi tratative între guvernul austriac și cel un-

gar în chestiunea fixării prețurilor maxime. Motivul acestei revizuii se consideră faptul, că stabilirea prețurilor maxime, n'a avut rezultatul dorit, ei din contră a paralizat total comerțul de bucate și făină. În sensul acesta se vor începe pertractările între cele două guverne în timpul cel mai scurt.

Zi de post în Germania. Organul arhiepiscopesc din Köln comunică arhiepiscopilor și episcopilor din imperiul german, că pentru ziua de 10 Ianuarie 1915 se ordonează post pentru toți catolicii din imperiu.

Pentru soldați. Reuniunea femeilor române din Blaj a pregătit prin dnelc și dsoarele din Blaj 140 bucăți mânecare, genunchiere, căciuli, păntecare, obiele; și le-a predat Duminecă în 20 l. c. dlui căpitan din Alba-Iulia, Victor Domșa să le împărțească soldaților români din proximal marș-batalion al regimentului 50. Împărțirea obiectelor s'a făcut Luni în 21 l. c. așa că Românașii noștri au putut pleca în altă zi cât de cât mai scutiți de frig.

Trimiteri de bani la internații din Britania mare și Rusia. Supușilor ungari și austriaci internați în Britania mare și în Rusia li-se pot trimite bani prin mandate (asignațiuni) postale. Circulația acestor mandate postale o mijlocește posta din Elveția. Mandatele (asignațiunile) postale sunt a se umplea în franci și centime și suma maximală, ce se poate asigna este 200 franci. Mandatele postale trebuie adresate cum urmează: „Au Controle Général des Postes à Berne“ și să conțină pe dosul cuponului numele și adresa completă a adresatului. Porto se plătește ca și pentru alte asignațiuni (mandate) postale pentru Elveția. Supmărcile postale trebuie scrise cuvintelor „pour interné“.

Scutire de serviciu militar. Ministrul ungar de agricultură a cerut dela vicecomis să facă propuneri cu privire la scutirea de serviciu a glosașilor din anii 1878-1890, căror convocare ar face cu neputință lucrarea economică a țării. Ministrul a dat ordin că la acest prilej au să fie în deosebi luați în seamă micii agricultori.

De sărbători este cel mai frumos cadou pentru oricare casă românească:

JERTFE,

piesă dramatică în patru acte

de Octavian Prie.

Se poate comanda la Librăria seminarială din Blaj (Balázssfalva) și costă

1 cor. plus 5 fil. porto.

Posta Administrațiunii.

Am primit și chitam abon. dela *Asinip* pe 1/1—1/8 1914. — *Alfaldu* pe 1/1—1/8 1914. — *Alsószopor* achitat până la finea an. 1914. Servească aceasta drept legitimare. — *Moigrad* pe 1915. — *Olujmănaștur* pe 1/3 1912—10/5 1913 — *Șamsud* pe 1/4 1914—1/12 1915. — *Mărgineni* pe 15/5—31/12 1914. — *Barul mare* pe 1914 și 1915. — *Cucerdea rom.* pe 1/9 1912—1/9 1913 Binevoii a trimite și restul. Adresa o schimbăm îndatăce se vor mai înmuțina bandele existente. — *Haragos (O)* pe 1914 sem. 2-lea. — *Coruia* pe 19 sem. 2-lea și din 1915 până în 10 Februar — *Grid* pe 1914 sem. 2-lea. — *Turda nouă* pe 1914.

Proprietar, editor: Emil Tatar.
Redactor responsabil: Augustin Gruița.